

Het heiligenboek

Uguzo en Germana. Doodgewone heiligen *Tom Zwaenepoel*

De familie van de rooms-katholieke heiligen is heel verscheiden in afkomst, persoonlijkheid en verdienste. Ze telt onder haar leden trouwe apostelen, overtuigde Bijbelse vrouwen en moedige christenen die tijdens vervolgingen het martelaarschap dragen. Andere heiligen zijn eenzame kluzenaars die God in de stilte vinden, verdienstelijke geestelijken die hun contemplatief of actief leven ten dienste van God en de mens stellen of stichters van religieuze congregaties. Voorts kennen we ook idealistische missionarissen die grenzen openen na een dieper leven en invloedrijke pausen die de Kerk leiden.

Ook eenvoudige leken zonder bijzondere vorming of spectaculaire levensloop leiden ons echter naar het heilige. Met hun aandacht voor het alledaagse en het kleine bewandelen die 'stille' heiligen soms al op zeer jonge leeftijd de weg naar de heiligheid. Behalve de opzienbarende heiligheid van grote persoonlijkheden is er dus ook de onbekende heiligheid van het dagelijkse leven. Twee mooie voorbeelden zijn Uguzo van Cavargna (twaalfde eeuw) en Germana Cousin (zestiende eeuw).

Volgens de legende leeft Uguzo (Lucius) als arme herder in een dal bij Cavargna aan het Como-

meer. Omdat hij al zijn bezittingen aan de armen en de Kerk schenkt, wordt hij door zijn afgunstige heer verjaagd. In het huis van zijn nieuwe baas brengt Uguzo zegen, rijkdom en geluk. Dat zint zijn gewezen baas niet. Uit afgunst en woede zoekt hij de herder op en vermoordt hem. Dat zou op een twaalfde juli in de twaalfde eeuw zijn gebeurd. Vandaag herinnert de bescheiden kapel van San Lucio op de Zwitsers-Italiaanse grens de wintersporters aan die goedhartige herder.

De rijke heer kan niet verdragen dat zijn arme knecht 'kapitaal' met anderen deelt. Zijn hebzucht slaat om in jaloezie, woede en haat. Uguzo doet echter niets verkeerd. Hij voert zijn dagtaken plichtsbewust uit, is rechtlijnig en consequent. Zijn aandacht voor de minderbedeelden betekent geen materieel of geestelijk verlies voor de werkgever, maar een meerwaarde. Toch wordt die onschuldige solidariteit hem fataal. De vaststelling dat zogenaamde rivalen meer succes hebben, geeft blijkbaar een onaangenaam gevoel. Daarbij vergeten mensen vaak dat hetzelfde succes met een andere levenshouding behaald of – zoals in Uguzo's verhaal – behouden kan blijven.

In de schilderkunst wordt de heilige Uguzo van Cavargna meestal afgebeeld in een vellen schoudermantel, met hoed en kaas. Hij is de patroonheilige van de alpenherders, de alpinisten en de kaasboeren. Deze eenvoudige heilige wordt aangeroepen om oogziekten of veeplagen te voorkomen.

Ook Germana (Germaine) is een doodgewone, 'stille' heilige. Zij ziet het levenslicht in 1579 in het plaatsje Pibrac, nabij Toulouse. Met haar misvormde rechterhand en etterende wonden vereist ze veel verzorging. Na de dood van haar moeder hertrouwt haar vader. Germana wordt vernederd en verwaarloosd. Zo moet ze op de velden de schapen hoeden en 's nachts bij de dieren slapen. Op een zomerse ochtend in 1601 vindt de vader het levenloze lichaam van zijn dochter in de schapenstal.

Het geluk van het meisje met een lichamelijke beperking bestaat uit schapen en een hond. In de natuur voelt ze zich goed en aanvaard, beschermd tegen vernedering of kwellerij. Hoewel ze nooit heeft leren schrijven, lezen en bidden, stelt ze een sterk vertrouwen in God. In de stille natuur kan ze voor anderen een hulp en steun zijn. Hoewel ze zeer arm is en vanwege een lief-

deloze thuis volstrekt op zichzelf is aangewezen, gaat ze steeds opgewekt om met haar medemensen. Haar diepste geluk bestaat erin niets te hebben en toch blij te zijn. Niemand geeft om haar, maar zij geeft des te meer om haar medemensen. Ze geeft zonder te krijgen. Ze sterft zoals ze heeft geleefd: door niemand gezien, door niemand bemind.

In de schilderkunst is Germana Cousin het vaakst te zien met schapen of rozen. Mensen aanroepen haar als patrones van de boerinnen en herderinnen en tegen kinderverwaarlozing.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

5 februari, 18.40 uur, Canvas. *Land in de kering* is een negendelige reeks documentaires over maatschappelijke veranderingen in Vlaanderen en België in de tweede helft van de twintigste eeuw. Autowegenbouw staat centraal in de eerste aflevering.

5 februari, 20.35 uur, VRT één. In *Via Annemie* leiden enkele artsen Annemie Struyf binnen in de intense wereld van de ziekenhuisafdeling Intensieve Zorg, waar beslissingen over leven en dood dagelijks kost zijn.

7 februari, 21.20 uur, VRT één. Op 15 juli 1988 sluiten de pas afgestudeerde Emma en Dexter een vriendschap die voor het leven blijkt. De romantische film *One Day* toont hoe het hen in de daaropvolgende twintig jaar op diezelfde datum vergaat.

8 februari, 16.20 uur, VRT één. Pinguïnkukens komen uit het ei in het tweede deel van de driedelige BBC-documentaire *Penguin*, over drie pinguïnsorten.

De vrome kudde

Gezakt *Ingezonden door Lucienne Verbiest*

Hij was gezakt voor het examen, maar ik zou hem 10 op 10 hebben gegeven...

V: In welke oorlog stierf Napoleon?
In zijn laatste.

V: Waar werd het verdrag van Versailles ondertekend?
Onderaan de laatste bladzijde.

V: In welke staat vloeit de Mississippi?
In vloeibare staat.

V: Wat kun je nooit eten als ontbijt?
Middagmaal en avondmaal.

V: Wat lijkt op deze halve appel?
De andere helft.

V: Als je een rode steen in de Zwarte Zee gooit, wat gebeurt er dan?
De steen wordt nat.

V: Hoe kan een man acht dagen zonder slapen?
Geen probleem, hij slaapt 's nachts.

V: Hoe kan je een olifant met één hand optillen?
Je zult nergens een olifant met één hand vinden.

V: Als je in één hand 2 appels en 3 peren hebt en in de andere hand 2 peren en 3 appels, wat heb je dan?
Zeer grote handen.

V: Als acht man 10 uur nodig hebben om een muur te metsen, hoelang zou het duren met zes man?
Niets, de muur is al gemetst door die acht.

waterkering bedehuis	8	groot water huisdier	rechtstreeks	rijp	stuk stof	vaartuig
				teer vlucht- heuvel		
last	3				familied plechtige toezegging	7
kwaadsprekerij	grondstelling	deel v.e. wiel opgooi				mobiele telefoon
				2	ik titel	
Europese vrouw	slang	licht bier voor- waarde				deel
	6			deel v.e. lichaam tennis- term		1
steek- schuim					boven- matig	oude lengte- maat
magne- sium on- behaard	4	hond				5
			verbouw	9		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: LANDMETER

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** • Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.